

heemkundige kring
meise - oppem - wolvertem

Berla

driemaandelijks tijdschrift
nummer 38 december 1994

Berla

heemkundige kring
meise - oppem - wolvertem
en omgeving

zetel van de kring
berla vzw
brusselsesteenweg 73
1860 meise

raad van beheer :

S. Van Hemeldonck - Van Antwerpen, ere voorzitter
R. Moyson , ondervoorzitter
R. Moerenhout, secretaris
A. Jacobs, penningmeester
R. Moreau P. Carrière M. Van den Broeck J. Cornelissen F. Coene J. De Cuyper

ons tijdschrift :

verschijnt driemaandelijks
jaarabbonnement en lidgeld 300 frank
ASLK 001-1189490-55
los nummer 100 frs
de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage

berla verzamelt :

alle dokumenten over de fusiegemeente Meise zoals oude weekbladen, knipsels, zichtkaarten, foto's, strooibrieven, affiches, landkaarten....

alle dokumenten over inwoners van de gemeente zoals doodsprentjes, familiearchief, foto's, akten van koop en verkoop, kavelbrieven..

alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders

werp niets weg, contacteer eerst Berla !

onze bibliotheek en archief :

toegankelijk iedere woensdag van 14 u tot 17 u.(behalve op feestdagen en in de vakantieperiode).

onze heembabbelavond :

iedere tweede maandagavond van de maand om 20 u nodigen wij belangstellenden in de plaatselijke geschiedenis uit voor een gezellige "heembabbelavond" in ons lokaal. Resultaten van opzoekingen en andere heemkundige ervaringen kunnen er uitgewisseld worden.

info :

voor dringende vragen kan men telefonisch terecht bij :

Mevr. S. Van Hemeldonck op 02/269.29.26
Roger Moerenhout op 03/888.00.96

Het bestuur van Berla wenst
zijn trouwe leden van harte een
ZALIG KERSTFEEST en een
GELUKKIG NIEUWJAAR

*"Ik waak hier dag en nacht
om troost die niemand bracht" (J. Leynen)*

Kapel Kasteelveld ingehuldigd 26.9.54

HET KAPELLEKE VAN 'T KASTEELVELD

Tijdens het Mariaal jaar 1954 werden in veel gemeenten O.L.Vrouw kapelletjes gebouwd.

In de wijk Kasteelveld te Meise, waarvan de bouw werd aangevangen in 1951, nam een groepje inwoners het initiatief om een Mariakapelletje te bouwen en de wijk onder de hoede van O.L. Vrouw te plaatsen.

Reeds in 1953 was daar de vereniging "Eigen Haard - Eigen Tuin", van Landelijke Sociale Actie ontstaan. Deze vereniging hield zich bezig met gezamenlijke aankopen van allerlei materialen zoals meststoffen, kolen, fruitbomen, plantgoed, zaden en zelfs kruidenierswaren bij de groothandelaar "Spar". Buiskruiwagens, handkarretje, sproeitoestel en schuifladders werden aangeschaft voor gemeenschappelijk gebruik door de leden. Het voornaamste doel was evenwel een goede sfeer in stand te houden, en een goede geest tussen de burens te verwezenlijken met zo weinig mogelijk ruzies en vitterijen.

Deze nieuwe wijk met allemaal jonge en vooral kroostrijke gezinnen richtte jaarlijks een groot Sinterklaasfeest in. Dit gebeurde in de dan nog bestaande patronaatzaal (Limbosweg) en later om beurt in één van de feestzalen in het dorp, en het feest werd steeds zeer druk en door nagenoeg alle gezinnen bijgewoond.

Een kapelletje zou dus gebouwd worden doch wat zou het worden ? Na veel bezoeken aan allerlei kapellen (veraf en dichtbij) door enkele bestuursleden bleek dat de kostprijs een grote struikelblok zou worden. En dan kwam iemand op een bestuursvergadering met een foto uit het blaadje van de Boerinnenbond die een zeer mooi kapelletje voorstelde. Niemand schijnt nog te weten waar dit kapelletje (ergens in het Waasland?) stond. Naar die (nu onbekende parochie) werd geschreven en de Heer Onderpastoor stuurde een dubbel van het plan. Met enkele zeer kleine wijzigingen en aanpassingen om in de trant van de woningen van het Kasteelveld te blijven werd beslist door te bijten en de nodige fondsen bijeen te zoeken. Meerdere bestuursvergaderingen werden hieraan besteed. In die tijd was opnieuw een nieuwe reeks (20) woningen in aanbouw en de aannemer, Van de Kerckhove uit Adegem, werd gepolst naar de kostprijs van het te bouwen kapelletje. Een paar dagen later reeds stelde hij voor het zelf te bouwen en hij wou een aanzienlijk deel

bijdragen in de kosten. Waar zou men bouwen ? Na weer een vergadering en besprekingen met de toenmalige Burgemeester Jules Van Campenhout werd op verzoek van het Bestuur van de wijkvereniging door de Gemeente een perceeltje grond ter beschikking gesteld gelegen langsheen de Van Doorslaerlaan en tegenover de Beiaardlaan. Fondsen moesten worden ingezameld en alle bewoners van de wijk droegen hun steen(tje) bij. Ook in gans Meise ging men op bedeltocht. Mooie kaarten waarop een tekening van het kapelletje stond werden te koop aangeboden tegen 5 fr. stuk. Na enkele dagen wist men dat er voldoende geld zou zijn en de aannemer mocht het werk beginnen. Voor de vervaardiging van het O.L. Vrouw beeld kreeg het Comité van Z.E.H. Pastoor Brams een stuk zware eiken balk ten geschenke, afkomstig uit de torenspits van de St Martinuskerk. De aanpassingswerken aan de toren - galmgaten aanbrengen voor de nieuwe beiaard in 1950 - hadden hiervoor gezorgd. Na bezoek aan de Heer Henri Lenaerts, beeldhouwer uit Meise, werd overeengekomen dat deze kunstenaar het beeldje zou maken.

Ondertussen was het bouwen volop aan de gang en op korte tijd was het smaakvol kapelletje afgewerkt. Er werd voor een passende aanplanting gezorgd en de datum van de inhuldiging werd vastgelegd.

Op 26 september 1954 werd het Kasteelveld onder de bescherming van O.L. Vrouw gesteld. Feestelijkheden werden gepland voor deze gebeurtenis. Het ijverige Comité nodigde jeugdgroeperingen uit, niet alleen van Meise, doch van alle omliggende gemeenten. Deze groepen, K.S. A. - ers, Chirojeugd en Scouts, zouden samen met alle verenigingen van Meise, Voetbalclub, Fietsersclub enz. plus de beide fanfares een grote stoet vormen om door het dorp te trekken.

Die zondag werd om 11.15 uur een plechtige Eucharistieviering gehouden, opgeluisterd door het alomgekend knapenkoor van het St.- Jan-Berchmanscollege uit Brussel onder leiding van Pater de Hovre - thans Monseigneur.

Om 12.15 uur hielden de reeds aanwezige jeugdgroepen een optocht door de gemeente. Door het Comité was een oproep gericht aan de bevolking om die talrijke jeugd een middagmaal te bezorgen bij de mensen thuis. Het ganse St.- Jan- Berchmanskoor werd die middag door de bewoners van het Kasteelveld thuis aan tafel genodigd. Ook in het dorp waren veel kinderen welkom en aan de niet geplaatsten werd in de toenmalige Triomfzaal en in het patronaat een gratis koffiemaal aangeboden.

13.45 uur : Lof in de St Martinuskerk met inzegening van het nieuwe Mariabeeldje. Daarna werd, begeleid door de twee plaatselijke fanfares

en een groot aantal inwoners van Meise, alle mogelijke verenigingen (voetbal, schutters, duivenmelkers...) en al die jeugdgroepen (ongeveer 300 meisjes en jongens) het beeldje door de bevlagde lanen van het Kasteelveld naar de nieuwe kapel gebracht. Na een toespraak door Z.E. H. Claeys (Don Bosco - Groot Bijgaarden) werd door wijlen Georges Van der Stighelen, Bestuurslid van het wijkcomité, het Kasteelveld aan Onze Lieve Vrouw opgedragen.

Door klein en groot werd dan nog een bloemenhulde gehouden en na nog een optreden van het St.- Jan- Berchmanskoor besloot Z.E.H. Pastoor Brams de plechtigheden. De hele dag werd daarenboven opgeluisterd met vooral Marialiederen door Beiaardier Jef Rottiers.

Later werd in de lanen van het Kasteelveld nog een volksspelentornooi gehouden waaraan vooral de jeugdgroepen deelnamen.

De volgende jaren deed de processie vanuit het dorp ook het Kasteelveld aan en werd van bij het Kapelletje de zegen gegeven.

Door wijlen Gustaaf Maes, smid, werd nog een kaarsenhouder gesmeed doch de kaarsen waaiden steeds uit. Want in Mei en Oktober is jarenlang door veel aanwezigen (soms 80 à 100) dagelijks aan de kapel gebeden (Mei 21 u. - Oktober 20 u.). Voorbidders waren o.a. wijlen Miel Verbelen en Katrien Blommaert. Ook Albert Nica en vooral Fernand en wijlen Marie Thoelen. Niet alleen de rozenkrans werd gebeden doch ook nog de litanies en de akten ! Er werd gebeden voor eigen intenties en ook voor zieken en nieuwgeborenen. Ook uit het dorp kwam men meebidden.

Het drukkere verkeer op de Van Doorslaerlaan, de opkomende T.V., de auto en zoveel andere oorzaken hebben alles doen verwateren en verdwijnen. Doch het kapelletje wordt nog steeds door vrijwilligers zeer mooi onderhouden en met de opbrengst van de offerblok worden H.H. Missen opgedragen.

Ter gelegenheid van de verjaardag van de inwijding werd gedurende een paar jaar nog een "Mariafeest en jeugdturnooi" ingericht doch telkens was het slechte najaarsweer de spelbreker en moest het feest doorgaan in de zaal "Triomf". Spel en quiz wisselden af en de Beker van wijlen Volksvertegenwoordiger Van den Eynde belandde uiteindelijk bij de Scoutsgroep van Vilvoorde en de wisselbeker "Het Nieuwsblad" werd door Chiro-Meise in de wacht gesleept.

Mooie herinneringendoch lang geleden.

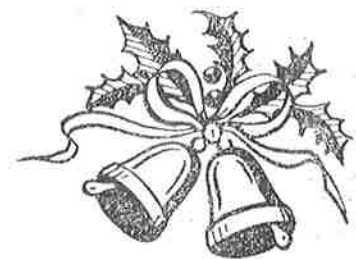
Roger WALLIJN

We herkennen links : vader Nica en kajotster Josée Cornelissen (met vlag)

Rechts : Laurent Krokaert - René Cammu - Jüles Van Gompel en Jean De Mol.

Georges Van der Stighelen
 Geboren te Antwerpen op 22.8.1909
 vader van 8 kinderen
 Overleden op 64 jaar december 1973

Geestdriftig begeleider van de Vlaamse jeugd. De "master" van scouts.

Diaken 4 maart 1970 - St Martinus - wijding door Kardinaal Suenens.

DEN DRIJPIKKEL (te Imde)

Hierna volgt een beschrijving doorheen de tijden van de hofstede genaamd "den Drijpikkel", gelegen te Imde, toendertijd gelegen naast de eigendom van de drossaard van Imde, Jan Wouters.

Tegenwoordig is dit het "Imdenhof" dat langs de familie Wouters aan de familie t'Kint - Stevens is gekomen.

Deze familie t' Kint was te Imde komen wonen in 1835 en kocht er toen belangrijke stukken uit het domein van de Prinsen Thurn en Taxis.

Noteren we verder dat tot voor een twintigtal jaren een afspanning - estaminet bestond aan het begin van de dreef die naar de Boskapel leidt en die ook de naam "Drijpikkel" droeg. Het was hier dat op een bepaalde betaaldag in het jaar, de rentmeester van de familie t' Kint, de huurgelden van de pachters kwam ontvangen.

Anderzijds wordt nu nog de wegensprong voor de kerk van Imde "Drijpikkel" genoemd.

Ontleding hoe dit goed in de loop der tijden evolueerde :

Verklaring afkortingen :	N.B. : Notariaat van Brabant
	S.G. : Schepengriffie van Wolvertem
	K.A. : Kerkelijk archief
	K & Pl. in ms : Kaarten en Plannen in manuscript

31.8.1665 : een hofstede die bij loting anno 1643 één bunder mat, komt voor de ene helft aan Catharina Versmissen (de toekomstige van Corneel Gillisjans) en de andere helft aan haar broer Geeraard.

Ze was belast met :

- een cijns van 2 gulden aan de kerk van Imde
- een cijns van 5 Florijnse gulden aan de Heer van Imde
- een rente van 20 Rijnsgulden/jaar, ingesteld anno 1651.

22.1.1694 : er is sprake van een oppervlak verdeeld in 2dw. hofstede en 1 dw. beemd (N.B. 20 - Corbeels).

9.1.1702 : Corneel Gillisjans en Catharina kopen van de erfgenamen Geeraard Versmissen 1/2 b. weide gelegen tegen hun hofstede.

(S.G. 7760 p.509).

Dit is de kavel D van hierna.

Deze was dan weer belast met :

- 10 st. 1 denier aan de kerk van Imde
- 1 g. 8 st. aan de Prins Thurn en Taxis.
- een rente van 12 Rg. 10 st./jaar.

Samengeteld komen we aldus tot ca. 500 roeden, wat overeenstemt met de metingen van Mottaer anno 1715 : zie K & Pl. in manuscript 1171 p. 260 anno 1714, waarop de weduwe Gillisjans wordt vermeld als bezitster van het perceel 55 :

" een behuysde hofstede van 537 roeden op het Groot Winckelvelt aen het Hansselblock".

Haar zoon Norbertus was er toen de pachter van.

In latere archivalia zal dit stuk steeds vermeld worden als de hofstede genaam "den Drijpikkel". (K.A. 24890 e.v.).

19.7.1720 : de weduwe van Corneel Gillisjans, Catharina Versmissen, ook Smismans genoemd, sterft.

23.6.1723: bij de verdeling van de goederen na de dood van Catharina Smismans, gedaan voor notaris Van den Driessche uit Londerzeel (N.B. 3736, 1 akte 61) op 23.6.1723, bekomen de kinderen volgende eigendommen :

Kavel A : voor de kinderen van wijlen Jan Gillisjans :

de vloer, de keuken en de kamer (samen getaxeerd op 215 gulden) + 65 1/2 roede erf van de hofstede (taxatie op 131g.).

Kavel B : voor Norbertus Gillisjans :

de schuur en de stallen (getaxeerd op 161 g.) + 92 1/2 roede land van dezelfde hofstede (taxatie aan 185 g.) + 8 eiken + 1 kerselaar.

Kavel C : voor de kinderen van wijlen Hendrik Gillisjans :

173 roeden erf uit de vn. hofstede getaxeerd op 346 gulden.

Kavel D : voor Geeraard Gillisjans :

een weide van 173 roeden met de waterput en de grachten eveneens getaxeerd op 346 gulden.

Samen voor 5 dagwand en 4 roeden, getaxeerd op 1.384 gulden, zijnde voor elk vierde de som van 346 gulden.

Bemerking : volgens metingen uitgevoerd door landmeter Mottaer in 1715 was het betreffende perceel 537 roeden groot : zie kaart.

Er is dus een verschil van 33 roeden.

Waarschijnlijk heeft Norbertus later het deel van wijlen zijn broer Jan overgenomen. Aldus komen we tot 158 roeden zijnde kavel A + kavel B waarvan later sprake in de verdeling Gillisjans - Moerenhout.

9.4.1759 : Dood van Norbertus Gillisjans

25.6.1759 : voor schepenen van Imde worden de voorwaarden tot verkoop van de meubilaire effekten, granen, beesten, hooi, enz. opgesteld op verzoek van de weduwe.

29.3.1762 : de weduwe van Norbertus laat conditiën en voorwaarden opstellen tot verkoop van het huis met 158 roeden erf eraan. Er volgen drie zitdagen nl. op 29.3.1762, op 5.4.1762 en tenslotte op 19.4.1762. Met uitgang der brandende kaars, koopt J.B. Verlinden in naam van Judocus Verelst, het goed voor de som van 124 gulden 10 stuivers.

3.5.1762 : er volgt een procuratie tot goedenisse (notaris J.B. Cheval) waarbij met toestemming van de weduwe Norbertus en haar kinderen, bij nominatie van Judocus Verelst, ze "goeden, vestigen en erven" Jan Gillisjans en Anna Adriaans, die deze koop accepteren.

De lasten op het goed bedragen nu :

1. een rente van 10 gulden 10 stuivers/jaar.
2. één gulden aan de kerk van Imde.

3. twee gulden 16 stuivers aan Tour & Taxis.

Verder wordt er nog vermeld dat er geen geschrift is van eigendom omwille van de oorlogsomstandigheden maar de bewoners verklaren er meer dan 40 jaar in bezit van te zijn langs hun ouders en grootouders om.

18.9.1774 : de weduwe Jan Gillisjans, nl. Anna Adriaans, komt te sterven en zij heeft steeds de hele "haefelycke boedel" behouden en er is nooit enige deling of scheiding gebeurd na de dood van Maria Willems.

21.7.1775 : er gebeurt een wettelijke taxatie van het voorschreven goed ten belope van 373 gulden 10 stuivers in het voordeel van de drie halfzusters van Frans.

24.7.1775 : voor schepenen van Imde worden de voorwaarden van verkoop der meubelen, beesten, granen, boekweide, klaveren, enz. opgemaakt op verzoek van Frans Gillisjans en Hendrik De Cuyper.

22.1.1776 : manuele akte waarin Hendrik De Cuyper (x Joanna Adriaans), voogd over de twee kinderen van Anna Adriaans die nog minderjarig waren, te rade gaat bij de schepenen om zich over de rechten dezer twee kinderen te laten informeren.

Hieruit blijkt dat Frans Gillisjans, zoon van Jan uit het eerste bed, meer rechten heeft op het goed dan zijn drie halfzusters ; hij verklaart zich echter tevreden met een scheiding in gelijke delen op voorwaarde de hofstede te mogen inkopen.

Er volgt een taxaat van hun rechten in de hofstede ten belope van 748 gulden waarvan Frans 250 gulden in mindering mag brengen :

- 50 g. arbeidsloon en geleend geld aan zijn stiefmoeder.
- 100 g. over het kapitaal van cijnzen die op de hofstede bezet staan
- 100 g. over de 200 g. rente waarmee de hofstede is belast. 50 g. hiervan betaalde hij met eigen geld, de andere 50 g. kweet zijn stiefmoeder met het geld van de verkoop van een huis dat wijlen haar man, Jan Gillisjans, had gebouwd.

4.3.1776 : verkrijg voor de kinderen van wijlen Jan Gillisjans, zowel uit het eerste bed als uit het tweede bed, vanwege Magdalena Moerenhout weduwe Norbertus Gillisjans met haar kinderen, van vs. erf.

Omdat Jan en Anna Adriaans nu overleden zijn wordt de procuratie tot goedenisse dd. 3.5.1762 vernieuwd.

Er wordt nogmaals vermeld dat Frans afstand doet van zijn voorrecht op een groter aandeel in het goed (zie 22.1.1776) en zich tevreden stelt met één vierde deel.

23 Messidor XII (12.7.1804) : Frans, nu getrouwd met E. Biemont, verkoopt aan zijn zoon Jan Frans en zijn toekomstige, het erf. We merken hierbij op :

- huis en grond staan belast met 1 franc 81 centimes of 1 florijn per jaar aan de kerk van Imde
- de weide is belast met de helft van een rente van 90 centimes of 10 sols/jaar aan de kerk van Imde.

2.4.1850 : Nalatenschap Gillisjans - Schampaert voor notaris D.H.J. Kips uit Grimbergen.

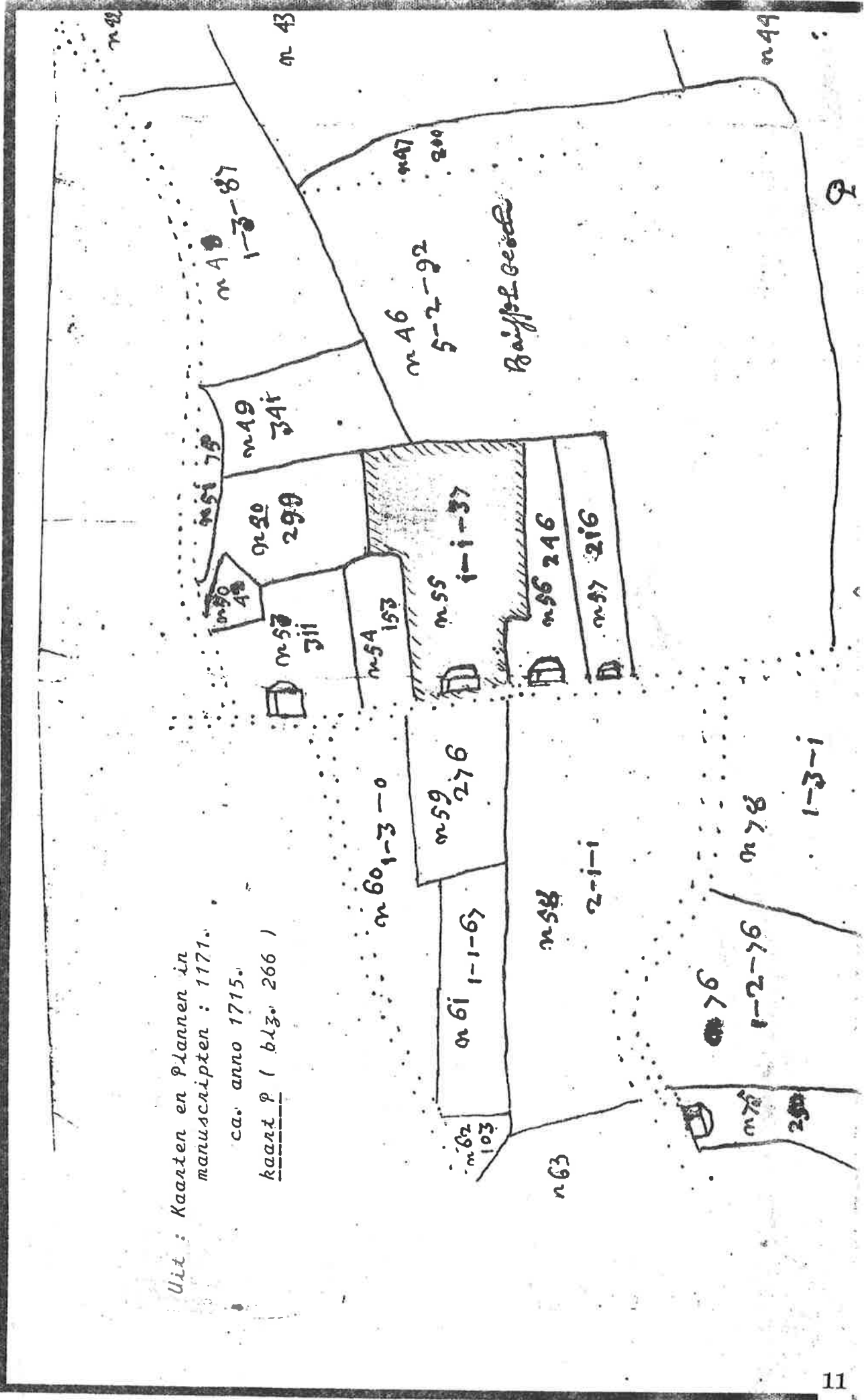
De hofstede komt in het bezit van hun zoon Josephus Gillisjans, wonend te Brussel.

11.4.1853 : Josephus Gillisjans verkoopt zijn eigendom aan Theofiel Vander Zijpen, zijn geboortplaats uit Brussel die het op 3.11.1855 terug verder verkoopt aan de echtgenoten t' Kint - Stevens.

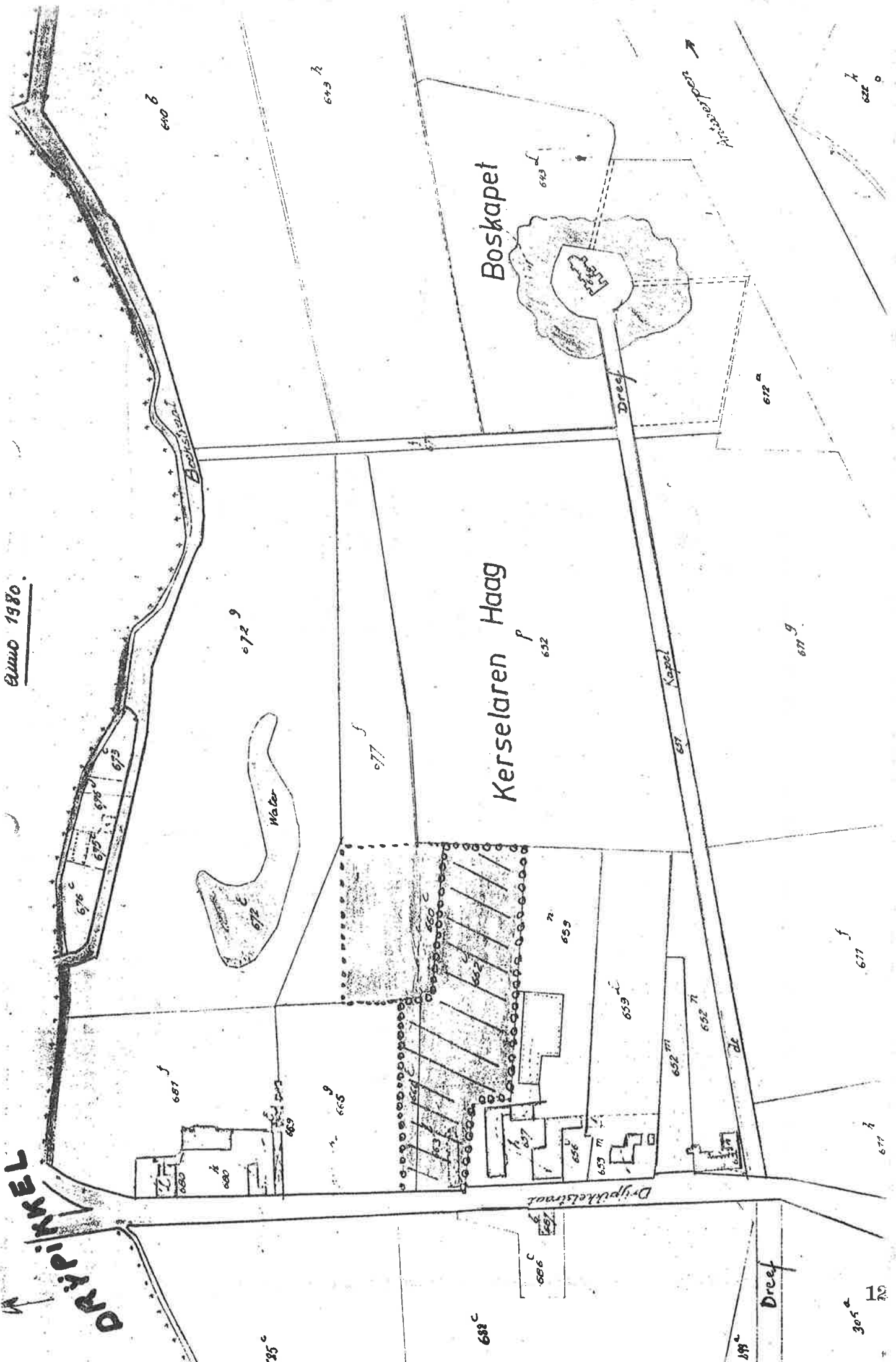
Marc GILLISJANS

Uit : Kaarten en Plannen in
 manuscripten : 1171.
 ca. anno 1715.
 kaart p (blz. 266)

anno 1980.

DRIJVENDEL

Boskappel

Kerselaren Haag

Dreef

Kapel

Dreef

Drijvelstraat

672 9

685 c

688 c

689 c

695 c

691 a

677 f

677 g

672 a

652 p

653 n

653 c

652 m

652 n

657 kapel

677 j

665 g

665 h

687 f

676 c

677 d

678 e

679 f

680 g

681 h

682 i

683 j

684 k

685 l

686 m

687 n

688 o

689 p

690 q

691 r

692 s

693 t

694 u

695 v

696 w

697 x

698 y

699 z

700 a

701 b

702 c

703 d

704 e

705 f

622 o

622 p

622 q

622 r

622 s

622 t

622 u

622 v

622 w

622 x

622 y

622 z

622 a

622 b

622 c

622 d

622 e

622 f

622 g

622 h

622 i

622 j

622 k

622 l

622 m

KERKSCHATTEN IN ONZE PAROCHIES :

Wolvertem - Meuzegem - Imde.

Het Provinciaal Museum Sterckshof - Deurne richtte een zilvertentoonstelling in (4.10.1994 - 4.12.1994) speciaal gewijd aan het Augsburgse edelsmeedwerk dat zich in Belgische kerken en religieuze instellingen evenals in openbare en privéverzamelingen bevindt. Augsburg was immers één van de meest gerenommeerde edelsmeedcentra van Europa dat vooral in de 17de en 18de eeuw een grote bloei kende. Tussen de vele "schitterende" tentoongestelde stukken pronken de monstransen van de St.- Laurentiusparochiekerk van Wolvertem, de Onze-Lieve-Vrouwboodschapkerk van Meuzegem en van de St. -Kwintenskerk te Imde. De drie edelsmeedwerken werden door prins Anselm-Franz von Thurn und Taxis (1) in 1717 geschonken aan parochiekerken van Brabantse dorpen waar hij eigendom bezat.

Franciscus Harrewijn, Portret van prins Anselm Franz von Thurn und Taxis

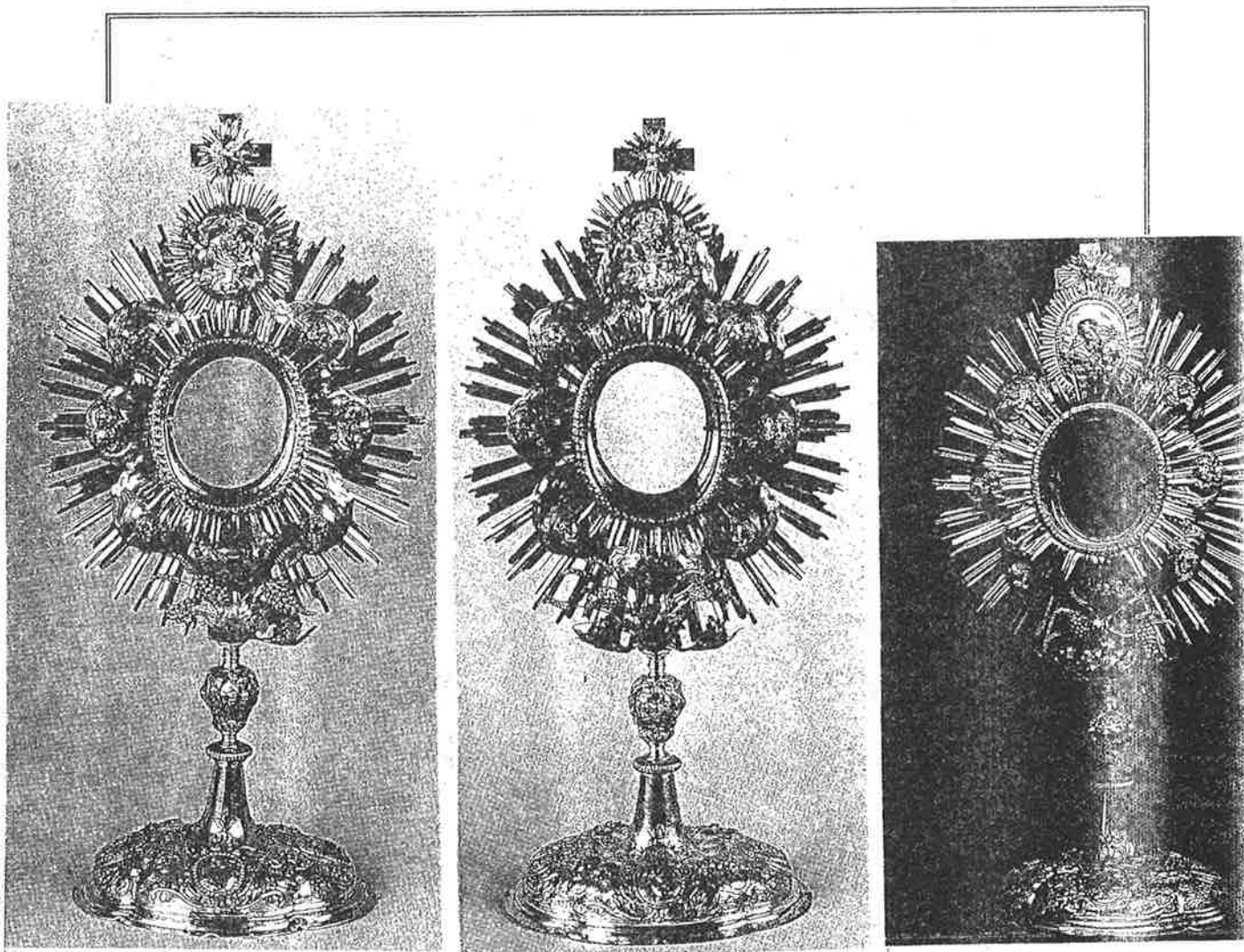
Zonnemonstrans
Johann Georg Azwanger, 1716

Wapenschild von Thurn und Taxis

Ook de St.- Pauluskerk van Rossem mocht zich over een dergelijke schenking verheugen doch de kostbare monstrans werd jammer genoeg, in de nacht van 29 op 30 september 1817 uit de kerk gestolen.

De drie tentoongestelde zonnemonstransen zijn van verguld zilver en omzeggens identiek ; op de voet vertonen zij dezelfde voorstelling nl. de vier evangelisten in een medaillon gevat en het gegraveerde wapenschild van Thurn und Taxis. Boven de lunet waarin de hostie komt, troont de figuur van God de Vader en op de top van de stralenkrans de Heilige Geest onder de vorm van een duif, symbolen van de Heilige Drievuldigheid; op de stralenkrans vele wolkjes met engelenkopjes in hemelse aanbidding ! Onder de stralenkrans voltooit het zinnebeeld van de eucharistie, korenaren en wijndruiven, het decor.

Meuzegem

Imde

Wolvertem

Dank zij de goed gedocumenteerde catalogus die ter gelegenheid van de tentoonstelling uitgegeven werd, kennen we voortaan de naam van de Augsburgse zilversmid : de monstransen dragen het merk van Johann Georg Azwanger die meester-edelsmid werd in 1703, hij vervaardigde vooral kunstwerken voor de eredienst.

Een vergulde zilveren ciborie, eigendom van St.-Laurentiuskerk Wolvertem, en een andere van de kerk van Meuzegem, twee andere voorbeelden van Augsburgs edelsmeedwerk, werden eveneens tentoongesteld. Alhoewel beide met rococomotieven versierd, verschillen zij in grootte en decor ; zij zijn het werk van twee verschillende zilversmeden : Franz Mederle, die meester werd in 1729, voor de ciborie van Wolvertem en Joseph Gutwein voor de ciborie van Meuzegem. Deze laatste werd meester-zilversmid in 1748, beiden vervaardigden vooral kerkelijk zilver.

Wolvertem

Meuzegem

Deze kerkschatten zijn hoogst waarschijnlijk schenkingen van prins Ferdinand von Thurn und Taxis, zoon van de voornoemde prins Anselm en erfgenaam van diens bezittingen in Imde en omgeving.

E. Van Hemeldonck

(1) Zie tijdschrift Berla nummer 32 van juni 1993.

Geraadpleegde werken :

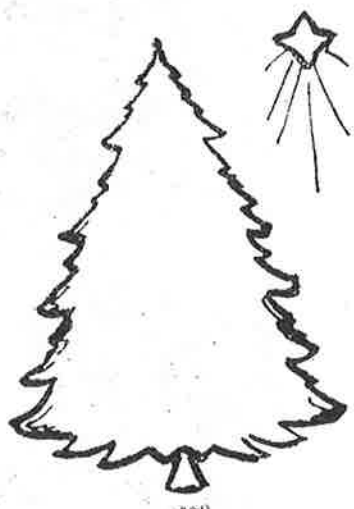
1) Comte de Borchgrave d'Altena - Oeuvres d'Art du Brabant, blz 220-221

2) J. t' Kint = Geschiedenis van Wolvertem, blz 716 - 717.

3) Zilvercentrum Sterckshof = catalogus 1994 blz. 56 - 75 - 77.

De illustraties werden uit de catalogus overgenomen.

E. Van Hemeldonck

CAFÉ "DE ROZENBOOM"

of de historie van de "Kuipestraat" (Boechtstraat 1945-55).

Deze benaming heeft niets te maken met de naam De Cuyper

Inleiding

Als eerste zoon van Jean van Waaïke Cuyper (De Cuyper), en van Florence van Frans Van Keer, de fakteur, werd ik geboren in de Kuipestraat boven in één van de appartementen van Jef Van Laethem van Delhaize, een grote voedingswarenwinkel, gelegen enkele huizen verder dan de boerderij met café "De Rozenboom" uitgbaat door mijn grootvader Waaïke Cuyper. Geboren in de Kuipestraat is eigenlijk veel gezegd, want door verwikkelingen bij de geboorte, werd moeder ijlings naar de kliniek van Vilvoorde gevoerd, waar zij dan den twaalfden van de maand augustus 1938 het levenslicht schonk aan een zoon : Jean-Pierre van Florence van Jean van Waaïke Cuyper. Enkele dagen na mijn geboorte werd ik dan naar Meise overgebracht. Ik belandde er in een wieg op de tweede verdieping van het huis van "Jef van Delhaize" en van "Madame van Delhaize" met hun drie dochters : Godelieve, Mariette en Stella.

Deze mensen speelden een zeer belangrijke rol in het dorpsleven van het toenmalige Meise, juist vóór de eerste sociale woonwijk (de tuinwijk - eigenlijk "Het Kasteelveld" maar door de meeste Meisenaren het "Poefferskwartier" genoemd doelend op de leningen die werden aangegaan bij de aankoop van de huizen) werd opgericht. Meise was maar een kleine gemeenschap van ongeveer 1000 inwoners waarvan velen in de winkel van Jef hun levensmiddelen kochten. Jef had een soort grote "bazar" waar men werkelijk alles kon krijgen. Aan de overkant kon men bij groenteboer Verhasselt (nu beenhouwerij Van Lysebeth) het nodige aanschaffen voor groenten en soep.

Veel weet ik niet meer over deze periode, behalve dat ik daar in mijn tweede levensjaar reeds duchtig door elkaar werd geschud door een echte aardbeving ! Terwijl iedereen de tuin invluchtte bleef ik moederziel alleen achter op het balkon. In de paniek die ontstond werd ik totaal vergeten ! Was het deze gebeurtenis die me nu nog een vreemd gevoel geeft als ik de Boechtstraat doorwandel of zijn het de "rare snuiters" die ik er jaren later ontmoette ? Eerst verhuisden wij van de Kuipestraat naar

de Brusselsesteenweg in het nevenhuis van Marieke van Gerard (Teck) rechtover het zustershuis. Hier werden mijn twee broers geboren, Frans ongeveer 20 maanden na mij en 15 maanden later Jef. Midden in de oorlog kwamen we dan weer terecht in de Kuipestraat, in het huis naast de boerderij van den Binder en zijn Wis (nu is daar de KB gevestigd). Moeder begon daar haar "salon" als "coiffeuse" en vader was "receveur" van de tram Wemmel-Grimbergen. Door een spijtige ziekte stierf de dag van de bevrijding mijn grootvader en peter Waaike Cuypes op een nog veel te jonge leeftijd. Deze rijzige grote, fiere man (zeer streng naar men mij later zou vertellen) met een hoog gekrulde moustache, heeft op mij altijd een moeilijk te omschrijven indruk nagelaten. Hij was de baas van het toen reeds zeer bekende dorpscafé "De Rozenboom" dat zich bevond waar nu de Spaarbank BAC gevestigd is, tot aan de Mutualiteit (vroeger 't Zoleke). Het was een zeer grote boerderij met boomgaard tot in de Limbosweg. De hofweg liep trouwens gelijk met de weg naar de bibliotheek en het patronaat van vroeger (nu de gebouwen van de Sinte Maartensschool). Over deze hofweg, over de Limbosweg, over het patronaat en zijn vele toneelvoorstellingen praten we later verder.

Ons leven in café "De Rozenboom"

Jean van Waaike Cuypes, mijn vader, werd als oudste zoon dan ook de nieuwe boer en cafébaas van "De Rozenboom" en aldus verhuisden wij naar de overkant van de straat.

Moeder moest als graag geziene "coiffeuse" haar werk laten staan en werd zomaar nieuwe cafébazin en boerin gebombardeerd. Vader bleef niettegenstaande al deze nieuwe taken verder werken als trambediende. Aan de tram had hij ofwel vroege, ofwel late uren zodat hij tijd kon vinden om heel wat werk te verrichten op de boerderij. Caféhouden in die tijd was eigenlijk een bijverdienste want er waren toen zo'n kleine 95 cafés in het dorp ! Voor mij begon als jonge knaap van 7 jaar een gans ander leven. Moeder die én ons huishouden moest doen, én de koeien melken, én café houden kon alle hulp gebruiken en daarom werd ik ingeschakeld. Mijn taak bestond erin het bier op te halen uit de kelder, en dit flesje per flesje (vooral in de zomer) want moderne tapinstallaties of koelkasten bestonden toen nog niet. Bij speciale gelegenheden, kermissen of jaarmarkten, teren van de Spaarkas "Zorg Vooruit", de Boerengilde, of het bezoek van de fanfare "Concordia" tijdens hun

Ceciliafeest of het feest van de Gewezen Soldaten 1903 werd er wel ijs gebracht door de ijsfabriek van Strombeek en lagen de flesjes bier in een grote waskuip op het ijs in de kelder. Op de gewone dagen en op zondagen werden wij als kleine jongens meerdere malen naar de kelder gestuurd, niet om er straf uit te zitten, maar om het bier van de klanten te halen. Men kan het toenmalige cafébezoek natuurlijk niet meer vergelijken met dat van nu, maar op zondagvoormiddag na de hoogmis en zondagavond kon het toch redelijk druk worden. Mijn tweede taak bestond erin om vanop een stoel de glazen te spoelen in een primitieve bak met water. Daar leerde ik al die bijzondere figuren van het Meise kennen, en als men mij nu een beetje filosoof noemt, dan heeft dat met deze eerlijke, levensgenietende, hardwerkende mensen te maken. Velen zijn ondertussen al overleden. Daarom zal ik trachten ze weer voor U, één voor één te laten herleven. Wij zijn in de periode juist na de wereldoorlog.

De rare snuiters van de Kuipestraat.

Eén van de hoofdrolspelers is zonder twijfel Michel den beenhouwer, wonende en zijn beenhouwerij uitbatende rechtover ons café. Om de twee uren, dorstig van het vlees te versnijden en de pensen te draaien, stak hij de Kuipestraat over om zijn pintje te drinken. Aan de toog staande, nooit tijd om te gaan zitten, brilletje op de neus, pijp in de mond, sloeg hij een praatje met de andere klanten of met de cafébazin. Hij behoorde als middenstander een beetje tot de meer begoede burgerij. (Hij had een zeer eigenaardige gewoonte nl. als er onweer op komst was, stond hij in de deuropening van zijn beenhouwerij de messen te slijpen). Hij dronk zijn pint uit en verdween weer voor een paar uren naar de winkel. Als het niet te druk was ging hij ook wel eens op de hoek van de Kuipestraat naar café Sedan of bij Maurice de Coiffeur om zijn dorst te lessen. Hij hield meestal zijn witte schort aan en zijn lichtblauwe beenhouwersvest. Naast Michel, die dus een zeer drukke cafébezoeker was (maar die ik nooit dronken heb gezien), woonde Rie de schoenmaker met zijn Marie en zijn dochter Jeanneke. Zijn zoon Jef was toen ook reeds getrouwd en schoenmaker in het nabijgelegen Nieuwenrode. Jeanneke kreeg toen reeds bezoek van "ne schone manspersoon", een zekere Albert en had met hem verkering, zoals ze dat toen noemden. Ik zie Rie nog zitten in het kleine plaatske naast de winkel waar hij de schoenen herstelde voor

de mensen. Meestal waren het "bottinen" (zeer sterke hoge schoenen die zeer lang meegingen) of ook wel de "blokken" (klompen) van de boeren waar aan de wreef een stukje leder werd opgezet. Al wat af was stond op een hank (rek) netjes op een rij met onderaan in krijt de prijs van de herstelling.

Rie de schoenmaker kwam zelden of nooit in ons café, maar zijn Marie de goeie ziel maakte regelmatig voor de drie kadeekes van Florence een groot bord pap : chocolade en vanille boven mekaar ! Voor ons was het dan kermis.

Er was een kleine gang tussen het huis van Rie en Michel den beenhouwer. De echtgenote van Michel, Maria, had daar haar werkplaats waar gehakt en pensen werden gemaakt. Als er geen klanten in de winkel waren, of als Alice, haar dochter, in de winkel was vond men haar meestal daar aan het werk. Zij was een zeer minzame vrouw en voor ons een lieve buurvrouw. Alice was toen reeds bevriend met Raymond, de beenhouwersgast van Michel, wiens vader een zeer trouwe klant was van ons café. "De Leon" zo werd hij genoemd, woonde in het boerderijke op de hoek van de Haagweg, toen nog een zeer druk bezocht wegske ! Langs weerszijden afgezoomd met hoge hagen vormde het een ideaal plekje waar geliefden mekaar vluchtig konden ontmoeten. De Léon kon, na zijn scotch (toen het bier van de gewone mens, nu één van de duurdere soorten) te hebben besteld, uren doorbomen over "vroeger". Moeder begon dan maar ondertussen, noodgedwongen aardappelen te schillen of verrichtte andere huishoudelijke taken terwijl hij voor de zoveelste maal hetzelfde verhaal vertelde. Soms werd het haar toch te machtig, en liet zij hem gewoon alleen achter in het café terwijl zij zich over de koeien en het paard ontfermde. Er werd de Léon dan opgedragen, goed op het café te passen. Meestal vond zij hem dan met het hoofd op de tafel, in een diepe slaap want het was niet bij één scotch gebleven. Raymond bracht hem dan naar huis waar hij zijn roes uitsliep.

Naast de schoenmaker woonde "Wis van Creaal" een jongedochter met haar twee broers in het lemen hoeveke dat onlangs werd afgebroken (nu Gemeentekrediet). Wis van Creaal, of beter Wis Criau, mag zo een beetje onze tweede moeder genoemd worden want als ons moeder mee naar het veld moest om aardappelen te rapen, kwam zij een oogje in 't zeil houden. Wis, ongehuwd, had zich over Filomeen, een pleegdochter ontfermd. Haar broer Jef was melkvervoerder. Hij ging bij de boeren met kar en paard de melk ophalen in grote melkkruiken en bracht deze dan naar de melkerij. Enkele jaren na onze intrek in café "De Rozenboom" trouwde hij

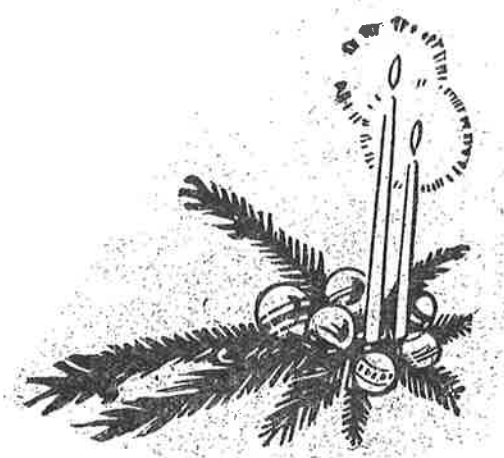
met een zekere Maria uit Laken waar hij dan ook ging wonen. Maria was weduwe en had een zoon Desiré. Jef heeft nog een tijdje de melk vervoerd maar is dan in Brussel gaan werken. De andere broer deed mij als kind een beetje oneerbiedig aan "Lange Wapper" denken. Een lange magere man, een beetje een geheimzinnige figuur die men in het dorp "de lange van Creaal" noemde. Hij was de meeste beruchte bezoeker van ons café, er steeds op uit om mensen poetsen te bakken. Juist na de oorlog was er nog weinig chocolade te vinden, maar "de lange" had altijd wel een stukje op zak om er ons mee te verrassen. Vooral als we onze zondagse kleren droegen, gaf hij aan mijn zusje in haar mooi wit kleedje met veel plezier een stukje zwarte chocolade met alle gevolgen vandien. Hij had nog meer plezier als ons moeder dan zeer kwaad op hem werd, maar in feite op deze man nooit echt kwaad kon worden. Hij liet mijn zusje ook de "klutskes" (overschot) in de bierglazen uitdrinken zodat het arme kind op haar derde jaar reeds door de dokter het bier werd verboden. Nog lang werd dit verhaaltje in ons café verteld.

Hij was de regisseur om alle mogelijke poetsen te bakken of mensen voor schut te zetten maar wel in de goeie zin, een beetje het pallietertype, ook al was hij van gezondheid niet erg sterk. Het was alsof hij elke dag opnieuw ideeën opdeed om mensen in zijn naaste omgeving, en dat was dan de Kuipestraat, eens beet te nemen. Wij komen later terug op situaties die zich voordeden met "de lange".

Nog zulkeen zeer mysterieuze figuur was "Zwette Piee", een zeer donkere man die woonde in een klein wit huizeke waar nu de apotheek staat. Het huisje was al even mysterieus als de man zelf. Het was alsof hij zich in geen jaren had gewassen, en het huisje leek des te kleiner bij zijn gestalte. Als kleine jongens hebben we verschillende keren geprobeerd om het huisje langs de binnenzijde te zien, maar helaas, dit is ons nooit gelukt want zijn zuster liet ons nooit verderkomen dan de voordeurdorpel.

(wordt vervolgd)

Piet De Cuyper

JEAN VAN DIEST.....

Wij wisten niet wat ons te wachten stond toen op 10 oktober 1994, Jean Van Diest, een beetje plechtstatig plaats nam achter het bureel in ons lokaal.

Jean kwam ons vertellen over "wel en wee" tijdens zijn verplichte tewerkstelling in Duitsland gedurende de oorlogsjaren.

Het duurde niet lang of iedereen zat muisstil, geboeid te luisteren...want er waren mensen onder ons die het alles weer levend voor ogen zagen !

De woordenstroom kende geen einde, en nauwkeurig volgde Jean het door hem op voorhand uitgestippelde patroon, geen enkel detail overslagend. Zelfs, een tikkeltje ontroerend, kregen wij ook oude foto's te zien en voorwerpen, stuk voor stuk herinneringen, stuk voor stuk ...stukjes van een mensenleven.

Jean kwam niet zomaar lukraak wat details vertellen. Jean had er ernstig werk van gemaakt, en samen met hem konden wij door zijn verhaal de weg volgen die hem ooit werd opgelegd. Ik dacht bij mezelf, spijtig dat niet al onze leden aanwezig zijn.

Daarom werd door het bestuur besloten dat wij in een volgend nummer deze waardevolle uiteenzetting zullen publiceren.

Dank U Jean voor een fijne, leerrijke avond !

Julia

IN MEMORIAM

Op 19 oktober 1994 overleed de Heer Jan Becker - Pastoor te Meuzegem.

Hieronder publiceren wij de lijkrede van de hand van de Heer Theo De Witte - pastoor te Wolvertem :

"Beste familie en vrienden,

Wij zijn allen verrast door het plotse heengaan van onze pastoor. Zoals hij het zelf zei "als een dief in de nacht" is hij van ons heen gegaan. Stomverbaasd kijken wij dan ook voor ons uit, de leegte die gij achterlaat is groot, zeer groot zou ik durven stellen, want Meuzegem leefde.

Onder uw impuls groeide onze parochie.

Maar de Heer heeft er anders over beslist.

Precies 10,5 jaar geleden zijt gij hier gekomen met de bedoeling het rustig aan te doen, doch ondanks dit voornemen is er in die tijd wel het een en ander gebeurd.

Het koor in de kerk en de parochieraad zijn de sprekende voorbeelden daarvan.

De stilte en de eenvoud die gij uitstraalde waren fundamentele waarden waar wij naar opkeken.

De parochiegemeenschap van Meuzegem is U daar ten volle dankbaar voor, wij kunnen dit bevestigen in onze gebeden.

Namens de parochieraad en de Kerkfabriek betuig ik ons diepste medeleven aan de familie.

Dank U, Mijnheer pastoor."

In de lijst van Burgemeesters van Wolverteem, gepubliceerd in ons nummer 37 is een fout geslopen. Gelieve ons hiervoor te willen verontschuldigen en hieronder de nieuwe, verbeterde versie te vinden :

BURGEMEESTERS VAN WOLVERTEEM

van - tot	naam	geboren	overleden
8.3.1814 - 18.10.1836	Baron Emmanuel van der Linden d'Hoogvorst	7.6.1781	13.4.1866
8.10.1836 - 7.9.1848	Jan-Baptist van Humbeek	17.6.1783	8.11.1860
1.10.1848 - 1855	Charles 't Kint	28.4.1799	1.12.1859
1855 - 31.1.1858	Egide Pangaert d'Opdorp (waarnemend)	12.1.1823	12.9.1903
31.1.1858 - 10.4.1861	Jan-Baptist van Humbeek	17.6.1783	8.11.1860
10.4.1861 - ; 12.6.1876	Egide Pangaert d'Opdorp	12.1.1823	12.9.1903
12.6.1876 - 7.9.1882	Korneel van Humbeek	17.2.1825	20.10.1882
7.9.1882 - 23.2.1885	notaris Van Zeebroeck (waarnemend)		
23.2.1885 - 13.8.1892	Louis 't Kint	3.3.1835	6.5.1892
13.8.1892 - 30.11.1911	Hendrik van Cauwelaert	1.6.1844	16.3.1920
30.11.1911 - 8.7.1924	Georges 't Kint	18.1.1874	13.11.1936
8.7.1924 - 2.1.1933	Jan Huysegoms	3.11.1855	15.5.1950
2.1.1933 - 1941	Frans van Doorslaer	8.8.1875	13.11.1936
1941 - 3.9.1944	Frans Van den Brande	18.6.1899	13.9.1966
3.9.1944 - 31.1.1953	Frans Van Doorslaer	8.8.1875	13.11.1936
31.1.1953 - 15.1.1965	Jaques 't Kint	1.10.1904	12.1986
15.1.1965 - 1971	Jan Van Ossel	26.2.1923	
1971 - 1982	Armand Van Vuchelen	23.7.1913	
1982 - heden	Frans Kerremans	24.7.1931	

Vanaf 1836 tot 1977 is Wolverteem afgescheiden van Meise.

INHOUDSOPGAVE

Het Kapelleke van 't Kasteelveld	R. Wallijn	blz 1 - 5
Den Drijpikkel (te Imde)	M. Gillisjans	blz 6 - 12
Kerkschatten in onze Parochies Wolvertem - Meuzegem - Imde	E. Van Hemeldonck	blz 13 - 16
Café "De Rozenboom"	Piet De Cuyper	blz 20 - 21
Jean Van Diest	Julia Cornelissen	blz 22
In Memoriam	E.H. Theo De Witte	blz 23
Inhoudsopgave		blz 24

**de cuyper
&
ilbe**

**drukkerij
kopiedienst**

VERNIEUWDE WINKEL

**Nu nog meer keuze
van wenskaarten**

Fotokopiedienst

Faxdienst

Inbinden van eindwerken

ALLE DRUKWERKEN :

Familiedrukwerk

Drukwerk voor bedrijven

Drukwerk voor groeperingen

Rouwdrukwerk

SPECIALE SERVICE :

onze afdeling „sneldruk”

brusselsesteenweg 62 - 1860 meise

tel. 269 29 51 - fax 269 35 41

OPEN : ma. tot vr. van 9u tot 12.30u en van 13.30u tot 18.30u – zat. van 10u tot 12.30u